ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **R. K.,** zast. Mgr. Petrem Miketou, advokátem se sídlem Jaklovecká 1249/18, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,** se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 5. 2014, č. j. MPSV-UM/6009/14/4S-MSK, ze dne 27. 5. 2014, č. j. MPSV-UM/6008/14/4S-MSK, ze dne 4. 6. 2014, č. j. MPSV-UM/5998/14/4S-MSK, ze dne 4. 6. 2014, č. j. MPSV-UM/5999/14/4S-MSK, ze dne 9. 7. 2014, č. j. MPSV-UM/9410/14/4S-MSK, ze dne 9. 7. 2014, č. j. MPSV-UM/9409/14/4S-MSK, ze dne 23. 10. 2014, č. j. MPSV-UM/18852/14/4S-MSK, a ze dne 24. 10. 2014, č. j. MPSV-UM/18853/14/4S-MSK, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 9. 2015, č. j. 18 Ad 80/2014 – 54,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Petru Miketovi, advokátu se sídlem Jaklovecká 1249/18, Ostrava, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **3 630 Kč**, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Ostravě rozhodnutími ze dne 4. 4. 2014, č. j. 11097/2014/ODR, ze dne 4. 4. 2014, č. j. 11078/2014/ODR, ze dne 25. 2. 2014, č. j. 6724/2014/ODR, ze dne 25. 2. 2014, č. j. 6726/2014/ODR, ze dne 29. 5. 2014, č. j. 16024/2014/ODR, ze dne 29. 5. 2014, č. j. 16000/2014/ODR, ze dne 13. 8. 2014, č. j. 23387/2014/ODR, a ze dne 12. 8. 2014, č. j. 23341/2014/ODR, nepřiznal žalobci dávku pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení či dávku pomoci v hmotné nouzi

příspěvek na živobytí. Důvodem bylo, že žalobce nereagoval na výzvu úřadu práce, neosvědčil rozhodné skutečnosti a nedoložil podklady potřebné pro posouzení nároků na dávku.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutím odvolání, která žalovaný zamítl rozhodnutími uvedenými v záhlaví tohoto rozsudku a napadená rozhodnutí potvrdil (s výjimkami, že rozhodnutím ze dne 4. 6. 2014, č. j. MPSV-UM/5999/14/4S-MSK, změnil napadené rozhodnutí tak, že vypustil ustanovení § 66, ve zbytku je potvrdil; rozhodnutím ze dne 9. 7. 2014, č. j. MPSV-UM/9410/14/4S-MSK, změnil napadené rozhodnutí tak, že text „§ 8 odst. 2“ nahradil textem „49 odst. 5“, ve zbytku je potvrdil; rozhodnutím ze dne 9. 7. 2014, č. j. MPSV-UM/9409/14/4S-MSK, napadené rozhodnutí změnil tak, že za text „§ 21“ doplnil text „§ 49 odst. 5“, ve zbytku je potvrdil).

[3] Žalobce se proti rozhodnutím bránil žalobou podanou u Krajského soudu v Ostravě, který žalobu v části směřující do prvých šesti rozhodnutí odmítl (výrok I.) a v části směřující do zbývajících dvou rozhodnutí zamítl (výrok II.). Dále rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III.) a odměnu ustanoveného advokáta Mgr. Petra Mikety určil částkou 10 890 Kč (výrok IV.).

[4] V odůvodnění soud uvedl, že žalobce prvních šest rozhodnutí (v pořadí dle záhlaví tohoto rozsudku) převzal dne 6. 6. 2014 (1. a 2.), 18. 6. 2014 (3. a 4.) a 24. 7. 2014 (5. a 6.), žalobu ale podal až dne 5. 12. 2014, tedy po skončení dvouměsíční lhůty dle § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších přepisů (dále jen „s. ř. s.“). Proto soud postupoval podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a žalobu v této části odmítl pro opožděnost. V této souvislosti se vyjádřil k námitce žalobce, že žalovaný jej nepoučil o možnosti podat proti rozhodnutí správní žalobu a v jaké lhůtě. Argumentaci nepřisvědčil, neboť takovou povinnost žalobci žádné zákonné ustanovení neukládá.

[5] Zbývající částí žaloby se soud zabýval věcně, námitkám žalobce však nepřisvědčil. Vycházel z právní úpravy v § 49 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“), a uvedl, že žalobce nereagoval na výzvu úřadu práce a v rozporu s odst. 1 uvedeného ustanovení neosvědčil požadované skutečnosti. Úřad práce proto tím, že žalobci nepřiznal dávku v hmotné nouzi, nepochybil a ze stejného důvodu se pochybení nedopustil ani žalovaný, žaloby tedy nebyly důvodné. S ohledem na námitky žalobce soud dodal, že podle § 53 zákona o pomoci v hmotné nouzi jsou úřadu práce z informačního systému evidence obyvatel poskytovány potřebné údaje, mj. o fyzických osobách hlášených na určitých místech k trvalému pobytu.

[6] Výrok týkající se náhrady nákladů řízení byl opřen o § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s., ustanovenému advokátu soud přiznal odměnu za zastupování žalobce v rozsahu tří úkonů právní pomoci po 2 700 Kč a tří režijních paušálů po 300 Kč, s připočtením daně z přidané hodnoty pak celková odměna činila 10 890 Kč.

[7] Proti rozsudku krajské soudu nyní žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí kasační stížností.

II. Obsah kasační stížnosti

[8] Stěžovatel podřadil důvody kasační stížnosti pod § 103 odst. 1 písm. a), b), d) a e) s. ř. s.

[9] V prvé řadě namítal, že pokud soud dospěl k závěru, že žaloba byla v části podána opožděně, měl o jejím odmítnutí rozhodnout usnesením, nikoli rozsudkem. Již proto by měl být napadený rozsudek zrušen.

[10] Následně se věnoval důvodům pro odmítnutí žaloby. Nezpochybňoval, že byla v části podána opožděně, ale zdůraznil, že o možnosti podat správní žalobu a v jaké lhůtě nebyl poučen, proto je projednatelná. Domnívá se, že poučovací povinnost správního orgánu vyplývá přímo z Listiny základních práv a svobod a poučení se mu mělo dostat tím spíše, že se jedná o věc sociálního zabezpečení, kde účastníci mají často základní vzdělání, omezené finanční prostředky a nedostatečnou povědomost o tom, jak mohou své nároky hájit u soudu.

[11] Na tomto závěru dle stěžovatele nic nemění ani zásada, že neznalost zákona neomlouvá. Účastník si jistě může v právních předpisech najít, jak správní rozhodnutí zvrátit, pak by ale nebylo nutné toto poučení uvádět v žádném rozhodnutí. Pravidlem je poučení o řádných opravných prostředcích, v některých případech soudy poučují účastníky i o možnosti podat dovolání či kasační stížnost proti pravomocnému rozhodnutí soudu. V těchto situacích navíc účastníci bývají zastoupení advokátem, proto neexistuje žádný rozumný argument, aby účastník nebyl poučen v projednávané věci. Napadené rozhodnutí je dle stěžovatele nezákonné pro rozpor s ústavním pořádkem České republiky, který garantuje právo na přístup k soudu a soudní přezkum správního rozhodnutí. Dodal, že krajský soud se k uvedené námitce prakticky nevyjádřil, proto je napadený rozsudek nepřezkoumatelný.

[12] Poté přistoupil k důvodům pro zamítnutí žaloby. Nerozporoval skutečnost, že nereagoval na výzvu úřadu práce, nicméně vysvětlil, že tak tomu bylo z důvodu šikanózního jednání úřadu práce. Ten dle stěžovatele disponoval dostatečnými informacemi o sociální situaci rodiny, a to na základě předchozího správního řízení vedeného na žádost manželky stěžovatele. Výzva tedy byla nadbytečná, což bylo v řízení před krajským soudem doloženo správními spisy, ve kterých požadované informace byly. Soud však žalobu zamítl s poukazem na to, že stěžovatel nespolupracoval se správním orgánem, a navrhované důkazy bez bližšího odůvodnění neprovedl.

[13] Stěžovatel dále upozornil, že poukazoval na § 34 zákona o pomoci v hmotné nouzi, který do odůvodněných potřeb nezohledňuje např. splátky hypotéky. Dle stěžovatele se jedná o diskriminační zvýhodnění osob, které si obstaraly bydlení nákupem nemovitostí. Navrhl, že by do odůvodněných potřeb měla být započítána částka do výše (obvyklého) nájemného. Dle jeho názoru se soud s touto argumentací nevypořádal.

[14] Konečně zpochybňoval správnost a přezkoumatelnost rozhodnutí o odměně ustanoveného zástupce. Soud, aniž se vypořádal s argumentací zástupce, stanovil za jeden úkon odměnu ve výši 2 700 Kč a snížil počet úkonů, které advokát provedl.

[15] Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek v celém rozsahu zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[16] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[17] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je zastoupen advokátem. Poté přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil také, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Přezkumem napadeného rozsudku v uvedeném rozsahu dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

III. a) Námitky spadající pod § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[18] Předně se zabýval námitkami podřaditelnými pod kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Svou povahou se jedná o natolik závažné vady, že k nim soud přihlíží z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), a pokud dospěje k závěru, že je jimi napadený rozsudek zatížen, zpravidla nemůže přistoupit k posouzení věci samé.

[19] Na prvém místě hodnotil, zda krajský soud pochybil, když ve věci rozhodoval rozsudkem, nikoli usnesením (jedná se o tvrzení jiné vady řízení, které mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku).

[20] Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem v tom, že v případě, kdy soud žalobu odmítá pro opožděnost, rozhoduje usnesením. Zákon tuto formu výslovně předvídá v § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s., dle kterého [n]*estanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh byl podán předčasně nebo opožděně*. Stěžovatel však zcela pomíjí, že krajský soud současně rozhodoval o tom, že žaloba se v části zamítá, tedy ve věci samé. V takové situaci podle § 53 odst. 1 s. ř. s. rozhoduje rozsudkem, jeho postup byl proto správný.

[21] Není ostatně vůbec zřejmé, v čem by mohlo vytýkané pochybení zasáhnout do stěžovatelových hmotných či procesních práv. Rozhodnutí rozsudkem v případě, kdy mělo být rozhodováno usnesením, je jinou vadou řízení před soudem, která však nemohla mít vliv na zákonnost jeho rozhodnutí. V okamžiku, kdy soud rozhodne vyšší formou rozhodnutí, účastníci nemohou být zkráceni na svých právech; jiná situace by samozřejmě nastala v opačném případě (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2008, č. j. 5 Afs 34/2008 – 56, publ. pod č. 1700/2008 Sb. NSS, rozhodnutí NSS jsou též dostupná na www.nssoud.cz).

[22] Jinými slovy, i kdyby krajský soud rozsudkem rozhodoval pouze o odmítnutí žaloby, jednalo by se o formální pochybení, které není způsobilé zasáhnout do stěžovatelových práv. V projednávané věci nicméně žalobu v části odmítl a v části zamítl, tedy rozhodoval meritorně, proto rozsudkem rozhodovat musel. Námitka je tedy nedůvodná.

[23] V druhé řadě se Nejvyšší správní soud zabýval námitkami nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů. Stěžovatel krajskému soudu vytýkal, že se dostatečně nevypořádal s námitkami týkajícími se nedostatku poučení, šikanózní povahy výzvy, otázky, zda splátky hypotéky spadají pod odůvodněné potřeby, a že neprovedl navržené důkazy správními spisy, aniž by svůj postup dostatečně zdůvodnil.

[24] Nejvyšší správní soud nicméně neshledal v postupu krajského soudu pochybení, neboť odůvodnění napadeného rozsudku obsahuje komplexní argumentaci k otázkám, které byly ve věci sporné, a poskytuje dostatečnou odpověď na stěžovatelovu argumentaci jako celek. Z napadeného rozsudku je také zřejmé, proč neprovedl navrhované důkazy.

[25] K důvodům odmítnutí části žaloby, konkrétně k namítané absenci poučení, uvedl, že žalovanému žádné zákonné ustanovení neukládá povinnost stěžovatele poučovat o možnosti podat proti rozhodnutí správní žalobu. Toto odůvodnění je sice stručné, ale zcela jasně a výstižně popisuje závěr krajského soudu.

[26] Pro rozhodnutí o zamítnutí části žaloby byla zcela evidentně podstatná skutečnost, že stěžovatel nijak nereagoval na výzvu úřadu práce, a to přesto, že dle § 49 zákona o pomoci v hmotné nouzi má povinnost osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku. Z pohledu krajského soudu proto bylo irelevantní, jaký význam stěžovatel výzvě připisoval, zda úřad práce některé z informací získal v jiném správním řízení i otázka rozsahu pojmu odůvodněných potřeb. Další argumentací stěžovatele se tedy nezabýval a neprovedl navrhované důkazy; skutečnosti, které chtěl stěžovatel prokázat, nebyly pro posouzení věci podstatné. Lze tedy uzavřít, že napadený rozsudek je přezkoumatelný.

III. b) Námitka chybějícího poučení o možnosti napadnout správní rozhodnutí žalobou

[27] Nejvyšší správní soud tedy mohl přistoupit k posouzení dalších námitek. Stěžovatel v prvé řadě zpochybnil závěr krajského soudu o odmítnutí žaloby. Nerozporoval, že byla v části podána opožděně, ale domnívá se, že krajský soud měl přihlédnout k tomu, že žalovaný stěžovatele nepoučil o možnosti podat proti rozhodnutím správní žalobu a v jaké lhůtě. Zdůraznil, že poučovací povinnost žalovaného plyne z ústavního pořádku České republiky, a přirovnal poučovací povinnost správního orgánu k poučovací povinnosti soudu.

[28] Soud stěžovatelův názor nesdílí, neboť o porušení poučovací povinnosti a případném zásahu do stěžovatelova práva na spravedlivý proces by bylo možné uvažovat pouze tehdy, pokud by žalovaný takovou povinnost měl. Povinnost poskytnout poučení o možnosti podat proti rozhodnutí správního orgánu žalobu u správního soudu však žádný právní předpis neukládá, jak uvedl i krajský soud.

[29] Poučovací povinnost správního orgánu je zaměřena na poučení o procesních právech a povinnostech dotčených osob ve spojení s konkrétními procesními úkony správního orgánu, která vycházejí z právních předpisů upravujících řízení před správními orgány, tj. řízení, v nichž je správním orgánem rozhodováno o právech a povinnostech účastníků řízení, jakož i z dalších postupů správních orgánů ve smyslu ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Takto je koncipována ve správním řádu, v § 4 odst. 2 obecně: [s]*právní orgán v souvislosti se svým úkonem poskytne dotčené osobě přiměřené poučení o jejích právech a*

povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu a osobním poměrům dotčené osoby potřebné, v § 68 odst. 5 konkrétně k poučení ve správním rozhodnutí: [v] *poučení se uvede, zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě je možno tak učinit, od kterého dne se tato lhůta počítá, který správní orgán o odvolání rozhoduje a u kterého správního orgánu se odvolání podává*. Uvedeným způsobem chápe poučovací povinnost také judikatura (srovnej např. nález Ústavního soudu ze dne 30. 1. 2014, sp. zn. III. ÚS 1286/13, dostupný na http://nalus.usoud.cz, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2008, č. j. 1 As 30/2008 – 49, publ. pod č. 1746/2009 Sb. NSS, a ze dne 13. 10. 2010, č. j. 1 As 51/2010 – 214, publ. pod č. 2235/2011 Sb. NSS).

[30] Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu stojí mimo výše uvedený rámec, čemuž odpovídá i fakt, že je upravena jiným procesním předpisem (s. ř. s.). Nejvyšší správní soud proto konstantně zastává názor, že správní orgány nejsou povinny v rozhodnutí uvést poučení, že je lze napadnout žalobou u správního soudu a v jaké lhůtě (srovnej rozsudky ze dne 22. 10. 2003, č. j. 7 Ads 42/2003 – 25, publ. pod č. 297/2004 Sb. NSS, a ze dne 26. 6. 2008, č. j. 8 Afs 47/2007 – 90, i výše citované usnesení Ústavního soudu), tento závěr ostatně koresponduje výslovné úpravě v § 68 odst. 5 správního řádu. Námitka stěžovatele proto nebyla důvodná.

[31] Pouze pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že na uvedeném závěru nemohl nic změnit ani příměr stěžovatele k poučovací povinnosti soudů. Podstatné je, jaká je úprava poučovací povinnosti správního orgánu, nikoli jiného orgánu v jiném řízení, řídící se jinou právní úpravou (srovnej obecnou úpravu v § 5 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, a v § 36 odst. 1 s. ř. s.). Ani zde však nelze přehlédnout, že poučovací povinnost soudů se vztahuje k procesním právům a povinnostem účastníků ve spojení s procesními úkony soudů v řízení soudním, nikoli jiném (např. správním).

III. c) Námitky opírající se o tvrzení o šikanózní výzvě úřadu práce

[32] Následně se soud zabýval námitkami směřujícími proti závěru správních orgánů o nepřiznání dávek v hmotné nouzi. Vycházejí z tvrzení stěžovatele, že výzva k doložení určitých skutečností byla šikanózní, neboť úřad práce požadovanými informacemi disponoval (byly součástí správních spisů vedených v jiných věcech). Proto na ni stěžovatel nereagoval.

[33] Nejvyšší správní soud se zcela ztotožnil s hodnocením krajského soudu. Vycházel ze shodné právní úpravy, tj. z § 49 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, dle kterého [ž]*adatel o dávku, příjemce i společně posuzované osoby jsou povinni osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu a na výzvu se osobně dostavit k příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi, nebrání-li tomu těžko překonatelné překážky, zejména zdravotní stav*. Podle odst. 5 téhož ustanovení [n]*esplní-li osoba uvedená v odstavcích 1 až 4 ve lhůtě stanovené příslušným orgánem povinnosti uvedené v odstavcích 1 až 4, může být po předchozím upozornění žádost o dávku zamítnuta, výplata dávky zastavena, nebo dávka odejmuta*.

[34] V projednávané věci je nesporné, že úřad práce vyzval stěžovatele k osvědčení skutečností a doložení dokladů rozhodných pro nárok na dávku pomoci v hmotné nouzi

doplatek na bydlení, respektive příspěvek na živobytí. Konkrétně se jednalo o doplnění údaje, zda se stěžovatelem ve společné domácnosti žijí syn a dcera. Pokud ano, bylo třeba, aby stěžovatel doložil jejich sociální a majetkové poměry (výzva obsahuje výčet konkrétních dokladů), v opačném případě měl doložit skutečnost, že se stěžovatelem ve společné domácnosti nežijí. Součástí výzev bylo poučení, že pokud stěžovatel povinnosti v nich stanovené nesplní, může mu být podle § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi dávka nepřiznána. Stěžovatel však na výzvu ani v jednom případě nereagoval.

[35] Za této situace nelze úřadu práce ani žalovanému vytýkat žádné pochybení. Z citovaných ustanovení vyplývá, že je to stěžovatel, kdo má povinnost osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku a v případě jejího nesplnění mu mj. hrozí zamítnutí žádosti o dávku. Pokud v řízení vyvstala potřeba doložit určité skutečnosti a doklady, úřad práce stěžovatele řádně vyzval a poučil o následcích nesplnění výzvy, bylo pouze na něm, aby na výzvu relevantním způsobem reagoval. Stěžovatel však požadované skutečnosti neosvědčil, doklady nedoložil ani nesdělil, že dle jeho názoru jsou součástí jiného správního spisu. Za těchto okolností správní orgány neměly důvod ani povinnost za stěžovatele cokoli dohledávat. Vzhledem k jeho nečinnosti postupovaly v souladu s citovanými zákonnými ustanoveními a žádosti stěžovatele zamítly, respektive dávky nepřiznaly.

[36] S ohledem na výše uvedené se Nejvyšší správní soud nezabýval argumentací stěžovatele týkající se rozsahu odůvodněných potřeb. Otázka, zda do nich lze zahrnout splátky hypotéky, respektive jejich část, není pro projednávanou věc podstatná. S ohledem na výše uvedené je rozhodné, že stěžovatel nedoložil potřebné skutečnosti.

III. d) Námitky proti výši, v jaké krajský soud určil odměnu ustanoveného advokáta

[37] Konečně Nejvyšší správní soud přistoupil k tvrzením zpochybňujícím výši, v jaké krajský soud určil odměnu ustanoveného advokáta, a přezkoumatelnost související části odůvodnění. Vzhledem k tomu, že se jedná o samostatnou problematiku, soud se námitkami stěžovatele zabýval společně bez ohledu na to, že dle svého obsahu spadají jak pod kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tak písm. d) téhož ustanovení.

[38] Krajský soud v odůvodnění výroku o odměně ustanoveného advokáta uvedl, v rozsahu kolika úkonů právní služby odměnu přiznal, kolik činí odměna za jeden úkon, režijní paušál a daň z přidané hodnoty, o kterou se odměna navyšuje, a jaká ustanovení vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), aplikoval.

[39] Nejvyšší správní soud souhlasí s tím, že se jedná o odůvodnění stručné a vzhledem k tomu, že soud přiznal odměnu nižší, než ustanovený zástupce požadoval, bylo vhodné, aby postup blíže zdůvodnil. Současně je však třeba zdůraznit, že jsou z něj zřejmé dílčí části přiznané odměny i výpočet krajského soudu včetně odkazu na relevantní ustanovení advokátního tarifu, napadený rozsudek tedy lze i v této části přezkoumat.

[40] Nejvyšší správní soud tak učinil a dospěl k závěru, že odměna ustanoveného advokáta byla určena správně. Při výpočtu výše odměny soud vycházel z toho, že ve věcech nároků fyzických osob v oblasti sociálního zabezpečení, důchodového,

nemocenského a všeobecného zdravotního pojištění se považuje za tarifní hodnotu částka 5 000 Kč (§ 9 odst. 2 advokátního tarifu) a že při spojení dvou a více věcí, pro něž spojení ke společnému projednání není stanoveno jiným právním předpisem, se za tarifní hodnotu považuje součet tarifních hodnot spojených věcí (§ 12 odst. 3 advokátního tarifu). Vzhledem k tomu, že stěžovatel žalobou brojil proti celkem osmi rozhodnutím žalovaného, tarifní hodnota činí 40 000 Kč (8 x 5 000 Kč).

[41] Sazbu odměny za jeden úkon právní služby pak soud určil podle § 7 bodu 5. advokátního tarifu, dle kterého sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby činí z tarifní hodnoty přes 10 000 Kč do 200 000 Kč částku 1500 Kč a 40 Kč za každých započatých 1 000 Kč, o které hodnota převyšuje 10 000 Kč. Odměna za jeden úkon právní služby tedy v projednávané věci činila 2 700 Kč (1 500 Kč + 30 x 40 Kč).

[42] Ustanovenému advokátovi byla přiznána odměna za tři úkony právní služby, a to za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu], písemné podání nebo návrh ve věci samé – doplnění žaloby, respektive replika k vyjádření žalovaného ze dne 4. 9. 2015 [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] a účast na jednání před soudem dne 10. 9. 2015 od 10.15 hodin do 11.05 hodin [§ 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu]. Nenáleží mu požadovaná odměna za úkony spojené s nahlížením do spisu a studiem spisu u krajského soudu, které ustanovený advokát prováděl na počátku zastupování dne 14. 1. 2015 od 10.20 hodin do 10.31 hodin. Tuto činnost je třeba považovat za součást úkonu právní služby spočívajícího v převzetí a přípravě zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu, nikoli za samostatný úkon právní služby, jenž by byl svou povahou nejbližší prostudování trestního spisu při skončení vyšetřování ve smyslu § 11 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 11 odst. 3 advokátního tarifu. V daném případě se jedná o nezbytný krok na počátku zastupování v řízení o žalobě, aby se ustanovený advokát s věcí seznámil; nejde tedy o úkon srovnatelný s prostudováním např. trestního spisu dle citovaného ustanovení advokátního tarifu, k němuž dochází v průběhu trestního řízení, a to po skončení jeho přípravné fáze. Ostatně stejný závěr vyslovil Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 29. 4. 2008, č. j. 5 Azs 33/2008 – 40.

[43] Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud dodává, že v projednávané věci bylo namístě zvažovat, zda advokátovi přiznat odměnu za úkon právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení, neboť odměna za tento úkon právní služby náleží ustanovenému advokátu pouze tehdy, pokud se po doručení usnesení soudu o ustanovení zástupcem uskutečnila první porada s klientem (srovnej usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 7. 6. 2002, č. j. 6 A 722/2000 – 35). Advokát konání první porady s klientem nedoložil, soud přesto dospěl k závěru, že mu odměna za tento úkon právní služby náleží. V podání, ve kterém vyčísloval odměnu, advokát mj. uvedl, že podklady a informace předané klientem (stěžovatelem) nemohly být kompletní, proto bylo nutné nahlédnout do spisu. Do spisu skutečně nahlížel (viz výše) a pořídil z něj kopie. S ohledem na to má soud za doložené, že advokát úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu vykonal.

[44] Odměna ustanoveného advokáta se tedy sestávala z odměny za tři úkony právní služby v celkové výši 8 100 Kč (3 x 2 700 Kč) a náhrady hotových výdajů za tři úkony právní služby v celkové výši 900 Kč (3 x 300 Kč, § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Protože zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, odměna byla navýšena o částku

odpovídající této dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Částka daně, vypočtená dle citovaného zákona, činí 1 890 Kč. Lze tedy uzavřít, že krajský soud správně určil odměnu ustanoveného advokáta ve výši 10 890 Kč (8 100 Kč + 900 Kč + 1 890 Kč).

IV. Závěr a náklady řízení

[45] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou.

[46] O nákladech řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení, protože neměl v tomto soudním řízení úspěch, žalovaný toto právo nemá ze zákona.

[47] Ustanovenému zástupci stěžovatele Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby - podání kasační stížnosti ve výši 2 700 Kč [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu; k výši odměny za jeden úkon právní služby viz body [41] a [42] tohoto rozsudku], k němuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Vzhledem k tomu, že advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, odměna je dále navýšena o částku odpovídající této dani, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Částka daně, vypočtená dle citovaného zákona, činí 630 Kč. Celkem tedy odměna ustanoveného advokáta činí částku ve výši 3 630 Kč (2 700 Kč + 300 Kč + 630 Kč). Tato částka mu bude vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. ledna 2016

JUDr. Radan Malík
předseda senátu